

DIRVA

Nr. 24

Vasaris-February 27, 1961

Cleveland, Ohio

SOVIETAI VĖL AŠTRINA BERLYNO PROBLEMĄ

Vakarų Vokietijos vyriausybė paskelbė, kad sovietai vėl aštrina Berlyno klausimą: praeitą savaitę Bonnai įteiktoje notoje Kremlius pareiškė, kad bet koks "laikinis" Berlyno problemos sprendimas turės vesti į eventualų Vakarų Berlyno pavertimą demilitarizuotu, laisvu miestu, kaip tai yra siūlęs Chruščiovas 1958 metais.

Sovietų notoje buvo kartojamos jau anksčiau sovietų skelbtos "pagrindinės koncepcijos", pagal kurias dvi vokiečių valstybės turėtų būti "oficialiai patvirtintos", t. y. visiems laikams padalintos separati n e m i s taikos sutartimis. Separati ne sutartimi sovietai perduotų rytinės Vokietijos komunistams "sausumos, vandens ir oro kelių kontrolę" į Berlyną. Toji separatinė sutartis, kaip sakoma sovietų notoje, "išspręstų Vakarų Berlyno klausimą, sutei-

kiant jam laisvo miesto statusą", "nustatytų" Vokietijos sienas ir "teisiškai sureguliuotų visas problemas, susijusias su taikos sutartimi".

Rusai gerai žino, kad trys Vakarų valstybės — JAV, Britanija ir Prancūzija — yra lygiai atsakingi partneriai derybose dėl Berlyno ateities. Bet dabar, tuo klausimu kreipdamiesi tiesiog į Bonną, rusai sustiprino įspūdį, jog jie norėtų tiesioginių derybų su Vakarų Vokietija. Šis momentas buvo Chruščiovo iškeltas Bonnos ambasadoriui praeitą gruodžio mėnesį, bet tuo metu nebuvo aišku, ar Chruščiovas rimtai tokį pasiūlyną kėlęs. Iš dabartinės notos aiškėja, kad Chruščiovas iš tikrųjų siekia nustumti šalin Vakarų valstybes, ieškodamas kelių atiduoti komunistų kontrolėn visą Berlyną.

Notoje Kremlius taip pat

pabrėžęs Maskvos pažiūrą, kad nesą ryšio tarp Vokietijos taikos sutarties ir nusiginklavimo. Jis siūlęs Adenaueriui tuos klausimus išskirti. Kancleris Adenaueris gi visą laiką reikalauja, kad bet kokios derybos su sovietais būtų pradėtos nuo nusiginklavimo problemos.

Vak. Vokietijos vyriausybės kalbėtojas pastebėjo, kad sovietų notos tonas būvęs "draugiškas", tik, kalbant apie Vakarų Vokietijos nusiginklavimą, jis perėjęs į "polemišką". Vakarų Vokietijos ginklavimas, notoje sakoma, kelias baime ypač Lenkijoje ir Čekoslovakijoje ir sudaręs įspūdį, jog esą planuojama Vokietijos problemą vieną dieną spręsti jėga.

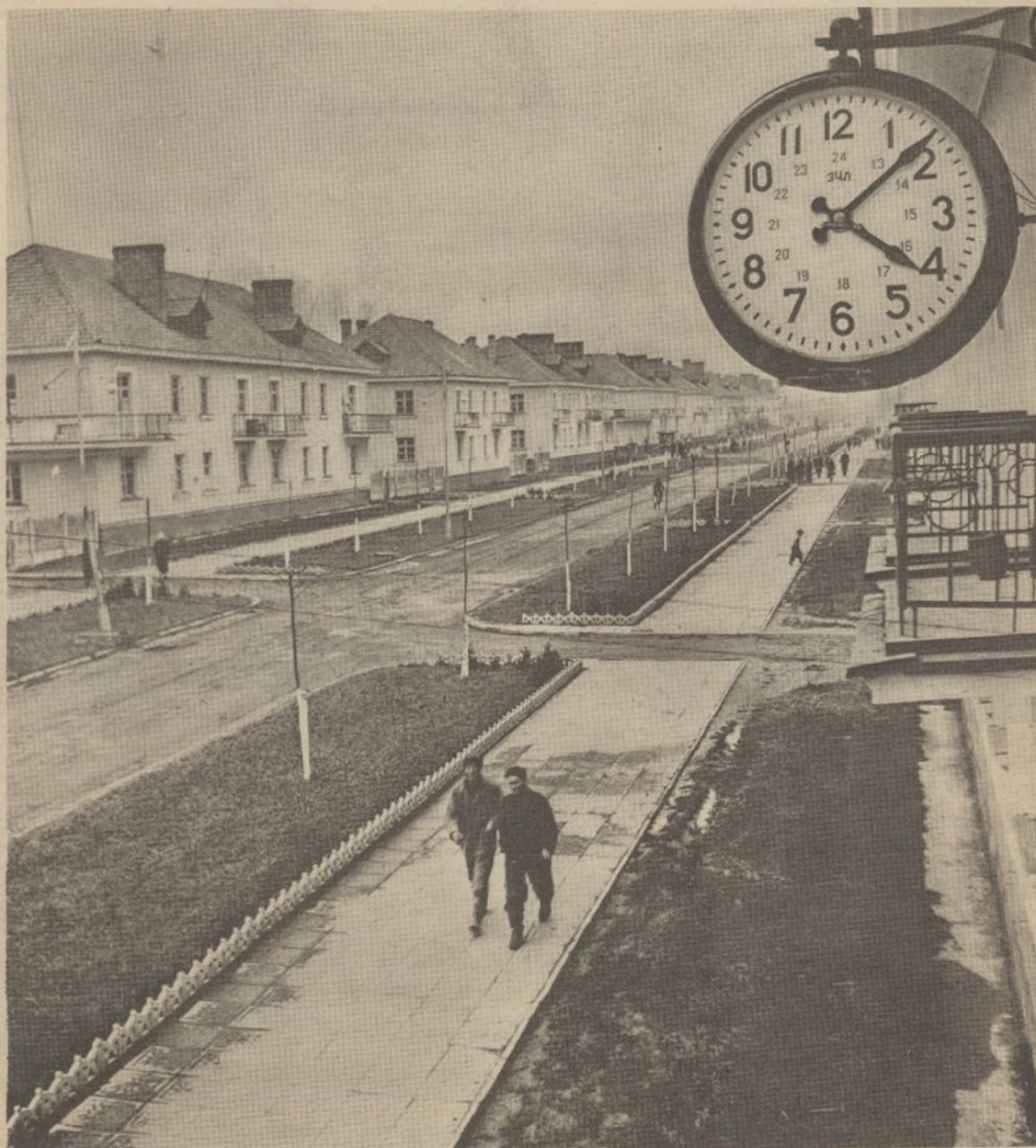
Nepasitenkinimas Jungt. Tautomis

Kitu laišku Sovietai pareiškė Jungtinių Tautų sekretoriui n e p a s i t e n k i n i mą, kad nuo jų esanti slepiama informacija, kaip planuojama vykdyti paskutinę Saugumo Tarybos rezoliuciją, leidžiančią karinę jėgą Kongo, jei prireiktų sustabdyti ten pilietinį karą.

Sovietai taip pat nori aiškiai žinoti, kas bus padaryta belgų personalui iš Kongo išvaryti. Belgų Konge šiuo metu vėl priskaitoma apie 20,000 ir jie faktiškai administruoja visas nekomunistų kontroliuojamas sritis.

Prokomunistui Gizengai ištikimi kariuomenės daliniai, kaip vienas JT kalbėtojas pareiškė, pastebėti Kasai provincijos sostinės Lu l u a b u r g o apylinkėse. Jungt. Tautų komandos vienetai (ganiečiai) pasiūti į tą apylinkę, kad "būtų išvengta kautynių" tarp prokomunistų ir Lu l o u a b u r g o įgulių, kurios esančios ištikimos Leopoldvilės režimui. Čia, kaip tikima, Jungtinių Tautų Komandai gali tekti įsivelti į kautynes, remiantis paskutiniaisiais Saugumo Tarybos įgaliojimais.

• JAV vyriausybė paskelbė atsakymą "susitarkymo" su Kuba tarpininkams, pareikalaudama laisvų rinkimų Kuboje. Pastaruoju metu eilė diplomatų, jų tarpe Peru atstovybė, pradėjo ieškoti kelių JAV ir Kubos ginčui likviduoti. Valstybės departament o nuomone, Castro geriausiai parodytų savo gerą valią, a t s t a tydamas gyventojų laisvės ir teisę apsispręsti ateitį.

Ramus Žemaitijos miestelis Akmenė šiandien yra virtęs Lietuvos stambia cemento gamykla ir katinama dar labiau išplėsti, nes jo gaminiai yra labai naudingi Rusijai, kuri beveik visą produkciją pašalina. Štai pavyzdinė Akmenės gatvė ir tipiškas, didelis sieninis laikrodis (rusiškos gamybos), priimančias darbininkams nesivėluoti į darbą.

Kolonijinės statybos Lietuvoje

Trys Lietuvoje vykstančios didžiosios statybos yra svarbiausios S. S. S. R. statybų sąrašė. Tai ties Vieviu statomoji šiluminė elektros jėgainė, Akmenės cemento gamykla ir Kėdainių chemijos kombinatas (t. y., ties Slikų geležinkelio stotimi pradėtas statyti superfosfato ir kitų mineralinių trąšų fabrikas).

Tų statybų laikymas S. S. S. R. statybomis įsakmiai reiškia, kad tas įmonės statusas ne Lietuva, net gi ne susovietinta Lietuvos respublika, ne tos respublikos organai, bet "didysis brolis", tai yra, bolševikinė rusų imperija, ir ji statosi tas įmones savo reikalam, tik daro tai Lietuvos žemėje, visiškai panašiai, kaip prancūzai statė įmones Alžyrijoje ar kitose Afrikos arba Azijos kolonijose, kaip Belgai statė įmones bei įrengė kasyklas Kongo ir tt. Ir bolševikinė rusų imperija, kaip ir anos kolonijinės valstybės, naudoja ne tik kolonijos žemę, bet ir kolonijos darbo jėgas, ir galimas dalykas dalį gamybos parduos pačioje kolonijoje (ypač elektros).

Kolonijos "gubernatorius" Sniečkus neseniai Maskvoj ištikimai pareiškė "Mes visiškai remiame vyriausybės priemonės, kuriomis siekiama sparčiau vystyti mineralinių trąšų pramonę. Savo ruožtu darysime viską, kad būtų greičiau atiduota naudoti Kėdainių superfosfato gamykla".

Statyboje susiduriama ir su kliūtimis, tipingomis kolonijinėms statyboms, būtent, su visokiais nesklaidumais, nesuderinimais, uždelsimais. Viena iš darbų vykdytojų pareiškė reporteriams, kad "Jeigu padėtis nepasikeis, svarbiausieji gamybiniai objektai gali būti perduoti

pavėluotai. Kol kas tūpčiojame beveik vietoje".

Kitas inžinierius sako, kad įrengimų montuotojai nepaslančūs. "Statybos ministerijos technologinių įrengimų ir metalinių konstrukcijų montavimo trestas pernai teatliko vos pusę numatytų darbų. Šiemet reikės padaryti keturis kartus daugiau. Tačiau pagyvėjimo nesijaučia. Pats laikas jau gaminti sleros lydymo voinas ir degimo krosnis, rezervuarus rūgšties sandėliui, kitus įrengimus. Sausis pasibaigė -- darbai nepradėti".

Dar vienas inžinierius (vis vietiniai, lietuviai) pasakoja: "Pagrindinis mūsų įrankis -- kastuvas. Pasituntė mus čia valdyba ir pamiršo. Trūksta mechanizmų".

Reporteriai mato, kad sunkvežimis atvežė betoną iš Kėdainių, iš už maždaug 10 kilometrų, jau bestingstantį. Klausia, kodėl betonas vežamas iš Kėdainių, kai čia pat, už kilometro yra naujuotėlis, ką tik užbaigtas naujas betono fabrikas, kuris Naujų Metų išvakarėse "davė pirmąjį betono kubą". Pasirodo, kad tiekias naujasis fabrikas ir tedavė. Reikėjo, mat, prieš Naujus Metus paskelbti, kad pastatytas fabrikas. Bet jo įrengimai tebėra "ne visiškai sukomplektuoti"...

SIŪLO NAUDOTI MIESTŲ ATMATAS ŽEMEI TRĘŠTI

Inžinierius (urbanistas) St. Stulginskis (jau nepriklausomybės laikais kėlęs nemaža miestų tvarkymo klausimų) nurodo, kad Lietuvoje miestų atmatos per kanalizaciją nuleidžiamos į upes ar net ežerus ir tos atmatos ne tik neduoda jokios naudos, bet dar vandenį užteršia. O vien Vilniaus ir Kauno atmatomis esą būtų galima gerai patręšti kasmet bent 45,000 ha žemės (26,000 tonų azoto, 800 tonų fosforo rūgšties, 600 tonų kalio ir 28,000 tonų organinių medžiagų). Siūlo įrengti atmatų kompostavimo įmones visuose didžiojoje miestuose.

KAIRĖJE: Bostone įvykusiame Vasario 16 minėjime meninė programą išpildė Bostono lietuvių tautinių šokių grupė, pradedant visai mažiukais ir baigiant gimnazistais. Viso dalyvavo 48 šokėjai paruošti O. Ivaškienės. Be to, dalyvavo ir šv. Petro parapijos choras, vadovaujamas komp. J. Kačinsko. Aukų surinkta 1,615 dol.

R. Bričkaus nuotrauka

MIZARA GADINA "TAKOS KOMITETO" REIKALUS

R. Mizara, bolševikų apaštalas Brooklyne, parašė Lietuvon laišką metinės nuo savo grįžimo Amerikon sukakties proga. Dėstydamas, kaip jam tenai būvę gera (jis ten buvo visos ponios svečias), jis parašė, kad "Lietuvoje žmonės gyvena ramiai, jų nervų nieks neardo, karogresmėmis nieks negąsdina". Blogiau esą Amerikoje, nes čia gubernatorius Rockefelleris norėjęs suraginti visus įsirengti slėpines nuo atominių bombų.

Vadinasi, Mizara pripažino, kad nieks iš vadinamųjų imperialistų bei kapitalistų karu negraso. Graso karu, matyt, tik bolševikija, jeigu Amerikoje tenka galvoti, kaip nuo to apsisaugoti. O Matulio - Tilvyčio "taikos komitetas" visai kita giesmė gieda (pagal Chruščiovą), ir nuolat gąsdina žmones, kad kažkokios kapitalistai ir imperialistai tiek tik ir težino, kad galėsti dantis kaip čia karą pradėjus.

Dabar Lietuvoj kils klausimas, kas gi geriau žino Amerikos užmačias: ar Matulis su Tilvyčiu (kurie sako, kad Amerika kesinasi kariauti), ar Mizara, kuris Amerikoje gyvena ir sako, kad Lietuvai nieks karu negraso, o Amerika tik pati užpuolimo bijo.

SUDARINĖJA "PALANKIĄ" NUOMONĘ APIE NAUJĄ JAV VYRIAUSYBĘ

Bolševikinė spauda Lietuvoje pilna pabrėžimų (taip buvo bent iki vasario vidurio), kad naujasis Amerikos prezidentas ir jo vyriausybė bus labai sukalbama su "socializmu šalimis". Visi "pažangieji" korespondentai lietuviai iš Amerikos džiaugiasi, kad dabar jau "jų gatvėn ateinaš kermošius". Nesubolševikėjusi lietuviai tas žinias Lietuvoje priima skeptiškai, bet kyla juose ir susirūpinimas, ar kartais tie "pažangiųjų" džiūgavimai ir pagrindo neturi.

• Britų mokslininkas L. S. B. Leakey paskelbė, kad Tanganikoje, rytinėje Afrikoje, atradęs seniausius mokslui žinomus žmonijos nario likučius, kurie esą, žymiai senesni, negu ligi šiol žinomi "Nutcracker Man" likučiai, kurių amžius skaičiuojamas 600,000 metų.

Britų liūtas jaučia svylant uodegą...

Rodezijoje krizė aštrėja

Rodezijos krizė, galinti išvirsti sunkia tarptautine problema, dar paaštrėjo, kaimyninei Pietų Afrikos Unijai pažadėjus vispusišką paramą federacijos premjerui Welensky, kuris turi "bendromis pastangomis su Pietų Afrikos Unija ginti baltųjų civilizaciją" savo krašte.

Krizė prasidėjo praeitą savaitę, Britanijos vyriausybei paskelbus planą praplėsti afrikiečių atstovavimą šiaurinės Rodezijos legistatūroje. Planas sukėlė nepasitenkinimą tiek negrų, tiek baltųjų tarpe: pirmieji nepatenkinti permažu atstovavimu, antrieji priešingi jo padidinimui.

Šiaurinė Rodezija ir Nijazija yra britų protektoratai, kurie sujungti federacijon su savivaldą turinčia Pietų

Rodezijos kolonija.

Federacijos premjeras Welensky pareiškė, kad jis prašysias parlamento įgaliojimų kovoti su bet kokiais konstitucijos pakeitimais, kurie galėtų "atimti valdžią iš atsakingų žmonių". Šiuo metu šiaurinės Rodezijos parlamente iš 22 atstovų tik 8 yra negrai.

Pietų Rodezijoje paskelbta nuolatinė policijos parengtis, pašaukti 5,000 atsarginių, kuriems išdalinti ginklai.

Pietų Afrikos Unija, kuri remia segregaciją, jau nuo seno turi įtakos baltųjų dominuojamai Pietų Rodezijai. Ta įtaka dar labiau padidėtų, jei premjeras Welensky įvykdytų grasinimus atsiskirti nuo Britanijos.

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Saugokim lietuviškus interesus visame pasaulyje

Lietuviškame gyvenime Vasario 16-toji yra renesanso diena. Mes atgijame lietuviybėje, prisimename testamentą, kurį didieji Lietuvos vyrai surašė 1918 m. Vasario 16 dieną.

Kiekviename gyvenime pasireiškime, taip pat ir tautų istorijoje, yra brendimo, žydėjimo ir saulėlydžio periodai. Lietuvių tauta irgi yra pergyvenusi ne vieną saulėlydį. Tačiau kiekvieną prieblandą seka kita diena su naujais žiedais dar skaistesniais, dar gražesniais.

Mūsų Tėvų žemė pergyvena tamso laiką. Bolševiko batas negailėstingai mindo jos glėžną kūną, kruvino bolševiko rankos dardo gelsvas lietuviškas kasas. Bet kokie pasipriešinimo ginklai yra išmūšti iš Lietuvos vyrų rankų. Tačiau ne mums, atsidurusiems laisvame pasaulyje, žmogiškumui pagrįsta santvarka ne tik ginklų neatėmė, bet dar įdėvė stipresnius. Demokratiški principai Amerikoje ir kituose pasaulio kraštuose pripažįsta laisvės principus, laisvės nusipelnusiems ir norintiems žmonėms. Mūsų pareiga yra visad, ne tik per Vasario 16, norėti ir kovoti už laisvę, apsisprendimą mūsų Tėvų žemei.

Ar dabar yra geras laikas kovai vystyti? Idėjai blogo laiko niekad nėra, veiksmui šis laikas yra ypatingai geras. Pasaulyje nėra ramybės. Sūkuris Afrikoje, Europoje, Vakarų pasaulyje ir net Jungtinėse Tautose dar daugiau ryškina bolševiko tikslus ir jo priemones. Pasaulio akys plačiau atsiveria ir matyti jose baimės ir nežinios šešėliai. Valstybės ir tautos yra neramos ir ieško atspirties tiesoje.

Mes norime tiesos ir laisvės apsisprendimo visiems pasaulio žmonėms, savo Tautai ir kraštui Lietuvai.

Priemonės: Išpažinimas lietuviško darbo. Tai prasideda nuo lietuviškumo skiepijimo mažiesiems, lietuviško jaunųjų auklėjimo, paramos jaunimui, asmeninio bendradarbiavimo ir skleidimo lietuviškos idėjos kitataučiams, propagavimas kitataučiams lietuviškos kultūros žiedų, politinėje akcijoje dalyvavimas ir rėmimas politinės akcijos pinigine auka. Šie darbai turi būti ne tik Vasario 16 d. rezolucija, bet kasdieninė mūsų programa.

Turime mes ir draugų -- nesame vieni šioje kovoje. Milijonai kitų tautybių žmonių siekia to paties tikslo. Nebūkime per daug išdidūs. Junkime jėgas su kitais ir eikime prie bendro tikslo. Turime draugų ir valdžios atstovų bei aukštųjų pareigūnų tarpe. Jų nemažai, tačiau jų niekad nebus per daug. Dėkime širdį ir pagalbėkime jiems tuomet, kai jiems mūsų pagalbos reikia. Turėdami asmeniškus draugų aukštose pareigose, turėsime draugų ir savo Tėvynei Lietuvai.

Štai labai geras pavyzdys Senatoriaus Kuchel (Kikel) iš Californijos įnešta rezolucija į Senatą siūlanti Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių atstatymo programą. Šią progą mums ne tik reikia džiaugtis, bet ir ją išnaudoti. Rašykime, telegrafuokime savo kongresmanams, senatoriams, prašydami remti šią drąsų Senatoriaus Kuchel programą. Skelbkime apie ją savo tarpe ir informuokime savo draugus kitataučius. Priemonių tam daug, reikia tik noro.

Būkim pasirodę ir saugokim lietuviškus interesus visame pasaulyje. Dabar šiuo metu dega lietuviški namai Brazilijoje. Naujoji "to krašto valdžia ruošiasi uždaryti Lietuvos Pasiuntinybę ir pripažinti Lietuvos anekciją. Viso pasaulio lietuviai stokim ir gelbėjimo darbą. Taip, kaip Vatikano Lietuvos atstovybės bylos metu suglaudėm savo jėgas ir sukrėtėm. Taip ir dabar atėjo laikas sukrusti ir suteikti visas lietuviškas jėgas. Paštas, ir telegrafas yra prieinamos priemonės visiems. Tegul sužino Brazilijos Prezidentas, kad tūkstančiai tūkstančių lietuvių ir jų draugų visame pasaulyje yra nukreipę į jį akis ir, kad nesutinka su jo pirmaisiais žygiais, kurie ir jo paties tauta veda pražūties keliu. Mūsų pareiga panaudoti visas priemones ir turimus ginklus. Atlikime savo pareigą sąžiningai ir užtikrinkime greitesnę aušrą brangiai Tėvynei Lietuvai.

(ALT vicepirm. E. BARTKAUS kalba Vasario 16 minėjime Chicagoje)

MANAU, IR KITIEMS ĮDOMU...

Lietuvių Biuletenis, leidžiamas Lietuvių Fronto Bičiulių, apie čia buvusius vadinamus kultūrinius iš Lietuvos, paskutiniame numeryje taip rašo:

"Tie Maskvos svečiai prisipyrę klausė, kiek Washingtonas moka lietuviams veikėjams, kurie kalba prieš sovietus. Atsakymas: -- nieko. Svečiai norėjo apsilankyti Naujienose, bet ne-nuvyko tik dėl laiko stokos. Į Draugą nesiruošė eiti, nes Draugas esąs reakcionierių liūdas. Apie Lietuvą jie informavo, kad išvežimų buvę daug ir žiaurių; kad dabar išveža tik kaip savanorius darbus; kad partizanų rezistencija pasibaigusi 1951 metais. Keliotis vargšas, Miškinis pristatė, esąs Rašytojų Namų prižiūrėtojas, Liaudies esanti pakankamai persiorientavusi,

ypač kolchozuose, kur visko turį ir viskuo esą patenkinti. Spaudoj stiprinama antireliginė propaganda. Tie svečiai daro pastangų atsikviesti kultūrininkų į Lietuvą. Kviečiamas Jakubėnas, Jonynas, Gaidikas. Ieško žmonių, kurie galėtų tam paruošti kelius. Mūsų knygos ten nepageidaujamos, bet savo mieliai siūlo. Veiksniai esą jiems nekenksmingi (pst!). Pipiraitės - Tomerienės veiklas yra spaudinamas Kaune. Mielai surengsį bet kurio dailininko parodą Lietuvoje, kad tik nebūtų politikos. Vilnės ir Laisvės neskaitę rimtu talkininku Maskvai. Siūlė tremtiniams atsikviesti Švedo ansamblių."

Taigi mesta šimtai naujo bendradarbiavimo meškerių, kad naivieji griebtų už Maskvos paruoštų slikių.

A. P., Chicago

LAIKRAŠČIO SVARBA

Šiais metais vienas geradaris į Vokietiją užsakė keliolika Dirvos egzempliorių.

Jie patenka į lietuvių rankas, kurie gyvena atskirose vietovėse. Štai viena jaunuolė, gavusi pakankamai persiorientavusi,

Bendras vaizdas iš suruošto Detrote Vasario 16 minėjimo. Viršuje prezidentas. Prie mikrofono kalba LOC pirm. dr. K. Karvelis. Prie stalo stovi: R. Borisas, J. Talala, kun. W. Stanievich, E. Paurazienė ir gen. K. Černius. Apačioje: dalis publikos.

J. Gaižučio nuotrauka

"VILNIS" IŠSIGANDO A. RŪKO ATSAKIMO

Praeitų metų kalėdiname numeryje "Naujienos" pakartojo A. Rūko jau 1950 metais paskelbtą apybraižą "Kaip aš steigiau rusų teatrą Vilniuje". Apybraižą taip nepatiko "Vilnies" laikraštiniams, kad jie parašė straipsnį, klausdami "kada A. Rūkas melavo, ar 1940-41 metais, talkininkaudamas bolševikams, ar dabar?" A. Rūkas jiems atsakė straipsniu, jog "A. Rūkas nei tada nemelavo, nei dabar nemeluoja". "Vilnies" redaktoriai tą straipsnį, ištisą, be jokių pataisų, į savo laikraštį įdėjo. (Jo ištraukos buvo paskelbtos ir "Dirvoje").

Po kiek laiko "Vilnis" ir vėl paskelbė to paties bendradarbio straipsnį "Prie reikalo, pone Rūkai". Ir į tą jų straipsnį A. Rūkas parašė atsakymą, tačiau "Vilnis" jo jau nebespausdino. Bet ką A. Rūkas jiems parašė, įdomu daugumai, kurie sekė aną, įdomiai prasidėjusį dialogą, tik "Vilniai" išsigandus, nutraukė. O A. Rūkas jiems pasakė daug akis badančios tiesios, kuri niekad komunistams nepatinka. Čia ir spausdiname tą A. Rūko nepaskelbtą atsakymą. RED.

TAIGI, PRIE REIKALO...

Tiesą sakant, anąjį savo laišką pasirašydamas vardu ir pavardę tikėjau, kad ir Pilėnų Margiris turės pakankamai žurnalistinės etikos, nusimes slapuką kepurėlę ir parodys savo tikrąjį veidą, kad būtų galima pasikalbėti kaip vyras su vyru. Matyti, mano oponentas ne visai tikras dėl savo teigimų pagrįstumo, kad bijo pasirodyti, kas esąs. Tiek to. Tai jo moralės ir žurnalistinės etikos įsisąmoninimo reikalas. Tačiau džiaugiuosi, kad ir jis yra pdares pažangos: visame ilgame straipsnyje šį kartą teradau tik vieną koliojimąsi, būtent -- jis mane vadiną oportunistu (labai madingas žodis 1940-jų metų LTSR komunistų sferose) paliestuoju. Klausimas, kurį Pilėnų Margiris antrajame savo straipsnyje gana konkrečiai suformulavo, skamba šitaip: "Tad, kaip gi ten pagaliau buvo, pone Rūkai? Talkininkavote jūs 1940-41 metais bolševikams, ar ne?"

"Labai retai sustinku su lietuviiais ir todėl labai džiaugiuos, kad dabar nors per laikraštį galėsiu su jais dažniau pabūti. Taip pat lietuviškas laikraštis man bus ir mokytojas, kad neužmirščiau lietuvių kalbos."

Roma Kokoškaitė, Vokietija

O štai ir mano gana konkretus atsakymas į jį: jeigu redagavau laikraštį, jeigu ėjau atsakingas pareigas, jeigu esu parašęs apie tuziną tuo metu spausdintųjų eilėraščių, aišku -- talkininkavau. Niekada to nesu slėpęs, ir Margiris be reikalo laužiasi į atviras duris. Pirmajame laiške to klausimo neliečiau, nes puolėjas buvo tik konstatavęs visiems suinteresuotiems žinomą faktą, bet nieko apie jį neklause.

Susitvarkius su Pilėnų Margirio klausimu ir mano atsakymu, išskyla kitas, daug įdomesnis, klausimas, kuris liečia jau nebe mane vieną, o visus Vakarų pasaulio ir abiejų Amerikų komunistus, jų simpatikus ir daugelį nepriklausomybės įgijusių ar įgyjančių Afrikos ir Azijos valstybių piliečių, -- kodėl ašmečiau talkininkavęs bolševikams? Kodėl metė talkininkavęs amžinos atminties André Gide? Kodėl buvo pakartas komunistas Laszlo Rajk? Kodėl žuvo Imre Nagy? Kodėl sėdėjo kalėjimuose buvęs komunizmo herojus Milovan Đilas? Kodėl tiesiog daug buvusių talkininkų atbėga į Vakarų iš Rytų Vokietijos ir kitų bolševikų valdomų kraštų? Todėl, kad graži ir didinga, amžiais žmonijos siekiama laisvė, lygybės, brolybės idėja bolševikinėje santvarkoje pūslais sudūžta į žiaurią realybę: laisvę pakiečia komunistų partijos diktatūra, lygybės negali būti, nes yra išrinktieji partiečiai, brolybės nėra, nes yra vyresnysis brolis, kuriam viskas galima, o tam jaunesniajam -- nieko.

Tai tiek dėl talkininkavimo. Ta pačia proga leiskite padaryti keletą patikslinimų.

Yra visokių žmonių. Yra didžiai gabūs žmonės, kurie suvokia esmę iš menkos užuominos. Yra normalūs žmonės, kurie dalykus supranta tokius, kokie jie yra. Ir yra tokių negabalių, kuriems, liaudiškai sakant, reikia sukramtyti ir į burną įdėti arba basliu ant galvos tašyti, o poniškaai sakant, -- ant visų "i" sudėlioti taškiukus. Savo anąjį laišką, rodos, parašiau labai paprastu stiliumi ir be jokių įmantrybių, tačiau mano oponentas vistiek nesuprato, todėl, manau, yra reikalas šia proga sudėlioti taškiukus ant "i".

Jeigu Pilėnų Margiris prieš rašydamas būtų žvilgtėjęs į pirmą pasitaikiusią enciklopediją, jis savo straipsnyje nebūtų priskaičiavęs keleriopų laisvių, nes visame plačiame pasaulyje laisvė tėra viena vienintelė -- savas žmogaus buvimo būdas, kuriuo jis egzistuoja, kaip save

patį apsprendžianti būtybė. (The right of an individual living in a social community to act as he chooses). O Pilėnų Margirio šnekėjimai apie dobilo grūdą, liūtą ir erelį yra nebe diletantizmas, bet visiškas neišmanymas; apie ką šnekama, nes jau vyresnės klasės gimnazistas žino, kad gamtoje laisvės nėra, nes gamtinius vyksmus valdo medžiagos determinizmas, ir žmogus, be kitko, tuo ir skiriasi nuo dobilo, liūto ir erelio, kad jis gali būti laisvas. Taigi, tos vienintelės, įgimtos, nedalomos, neskaldomos, nefalsifikuojamos laisvės nėra pas Trujilą, nėra pas Salazarą, nėra pas Franką, bet... nėra ir pas Chruščiovą, nes ir ten žmogus turi gyventi taip, kaip valstybė liepia, nes ir ten žmogus įstatymų neleidžia, juos jam pagamina saujelė partiečių, kurie tokie galingi, kad apsprendžia ne tik, kiek žmogus privalo uždirbti, bet ir kur turi gyventi.

Pilėnų Margiris siūlo man įsisąmoninti pasaulinio darbininkijos sąjūdžio tikslus, tačiau, atrodo, jam pačiam dar nėra žinoma, kad šiais laikais pasaulio darbininkija yra suskaldyta į du milžiniškai didelius, bet esminiai skirtingus lagerius. Pirmajame yra tie darbininkai, kurie tebeturi visas natūraliąsias teises kovoti su savo darbdaviu dėl darbo sąlygų, dėl produkcijos kiekio, dėl uždarbių dydžio. Antrojo lagerio darbininkams visos tos natūraliosios teisės yra atimtos, nes darbdavys, t. y. valstybė, valdoma komunistų partijos, yra jas jėga atėmusi, užgniauzusi, bekompromisiniai padikuodama ir darbo sąlygas ir produkcijos kiekį ir uždarbių dydį, neleidžiamas dėl jų netik streikuoti, bet ir garsiau prasižioti. Aš esu aktingas dalyvis pirmojo darbininkijos lagerio ir nuo širdžiai užjaučiu savo beteisius draugus antrajame.

Rašyti "ką tik nori" arba laisvai rašyti nėra "pakibimas tarp dangaus ir žemės", kaip, nesuprasdamas dalyko, galvoja Pilėnų Margiris. Kad jam ir kitiems suinteresuotiems kiek paaiškėtų, papasakosiu apie tai šiam atvejui labai tinkamu pavyzdžiu. Kaip tik dabartiniu metu Lietuvoje rašytojų vadovybė turbūt, valstybės (partijos) parėdymu, veda stiprią akciją už sukurimą veikalų iš dabarties, nes nuo 1945 metų ligi šiol, be puičių J. Baltušio, K. Borutos, V. Mykolaičio-Putino praeitį vaizduojančių veikalų, apie dabartį nieko vertingesnio nėra parašyta.

Mano buvę kolegos ir draugai

namuose žino neblogiau už mane, kad didieji pasaulio literatūros šėdėvrai, kurie liečia autoriaus gyvenamąjį metą, buvo parašyti kaip tik negatyviuoju, kritiškuoju požiūriu į dabartį, kad Petras Cvirkas savo geriausius veikalus parašė kaip tik tada, kai jiems tematikos ieškojo nepriklausomos Lietuvos negerovėse, todėl jie žino, kaip ir aš, kad toji "veidu į dabartį" akcija, be laisvės rašyti "ką tik nori", duoti kiek apčiuopiamesnių rezultatų negali. Akcija vykdoma todėl, kad taip įsakyta, o pareikalauti laisvės rašyti negiamai apie kolchozus, apie kombinatus, apie Kauno jūrą, apie komunistų partiją, apie draugą Sniečkę, apie draugą Chruščiovą neįmanoma. Ir belieka užburtas ratas, iš kurio tik dvi išeitys: arba atsigržti veidu į praeitį arba gaminti nuobodys pagal komunistų partijos nustatytą receptą.

Ne dėl kaprizo aname laiške paminėjau, kad galiu viešai kritikuoti Eisenhowerį, dabartinį prezidentą ar kurį kitą aukštą Amerikos pareigūną. Toji teisė bei privilegija man yra suteikta šios šalies konstitucijos, kuri, be kitko, yra vykdoma. Tačiau Pilėnų Margiris ir to nekomplikuoto dalyko nesuprato, tad paaiškinimui išvedu labai paprastą paralelę: Aš esu tik eilinis darbininkas, kuris be baimės gali viešai kritikuoti patį aukščiausiąjį šios šalies pareigūną, ir noriu paklausti, ar pats drąsiausias nepriklausomos Lietuvos laikų žurnalistas Justas Paleckis, šiandien eidamas Tarybų Lietuvos prezidento pareigas, išdrįstų bent pusę lūpų viešai pakritikuoti Nikitą Chruščiovą, ar ne?

Pilėnų Margiris ir daugiamano aname laiške kalbėtų dalykų nesuprato, tačiau anie liečia vien tik mano asmenį arba nėra tokie esminiai, todėl jų čia nebeaiškinsiu.

MEADVILLE, PA. vienos įmonės darbininkai pasirašė gana savotišką sutartį. Pradžioje metų daugiausia išdirbę darbininkai pradeda darbą ir kai uždirba 5000 dol., tada atleidžiami ir pašaukiami į darbą kiti ateisti darbininkai, kurie dirba iki sausio pradžios. Tada grįžta senieji darbininkai.

Šis susitarimas apsaugo pensijos ir draudimo mokėjimus, nes kitaip du metus ateistas iš darbo nebetenka jokių lengvatų. Tas susitarimas galios iki 1964 metų.

Graži dovana visiems
Naujų metų
proga

Plokštelės tik neseniai
pagamintos

LITHUANIAN - AMERICAN
Long Play Hi-Fi Records

Sol. LIONÉ JUODYTĖ-Matthews yra įdainavusi naują lietuviškų dainų plokštelę --

"MANO

LIETUVOS
PRISIMINIMAI"

(My Lithuanian Memories)

Kaina \$4.98

Antrąją mažą (angliškai) --

"Christmas Carols"

Shepherd Boy and

Sleeping Child.

Kaina 98c.

Išleistas Mill Marlboro Co.
Platintojams užsakius didesnius
kiekius -- duodama nuolaida.

UŽSAKYMUS SIŪSTI:

ALEX MATHEWS

256 Union Avenue,

Brooklyn 11, N. Y.

arba

gaunama visose
radijo stotyse

Jaunieji vilkiukai, dalyvavę Detroito skautų Baltijos ir Gabijos tautų sueigoj, skirto Vasario 16 paminėti. Nuotraukoje iš kairės: A. Paškus, G. Alantas, A. Norus, K. Karvelis, T. Norus, R. Gaižutis, A. Pauža, K. Miškinis, V. Kaunelis ir V. Pauža.

J. Gaižučio nuotrauka

"PILIETI, ČIA LIETUVA..."

STASYS ŽYMANTAS

Pigia demagogija visai bešisukinėdamas nuo tiesioginio pasisakymo Dirvoje iškeltais vadinamo kultūrinio bendradarbiavimo su Kraštu klausimais, V. Trumpa galop prisipažino prie "šio tokio optimizmo 1957-58 metais". Kaip jis naujame Metmenų numeryje rašo, jam vienu metu atrodė, jog Sovietų Sąjunga suks į "nuoširdžią ir sąmoningą tautų draugystę", į kurią kelias veda "kaip tik per blaivų ir šviesų kultūrinio palikimo ir nacionalinių savitumų svarstymą, per kultūrinius santykius su kitomis tautomis, per tautos auklėjimą bendroje humanistinėje dvasioje" (32 psl.).

Iš tiesų, savotiškas optimizmas dėl Kremliaus bolševikų lietuvių tautos humanistinio auklėjimo!

Žymus Amerikos valstybininkas velionis J.F. Dulles reiškė viltį, kad revizionizmo banga Sovietų imperijoje laipsniškai prives prie pavergtų tautų išsilavinimo iš bolševikų jungo. V.

Trumpas "šio toks optimizmas 1957-58 metais" privedė jį prie siūlymo New Yorko studentų Santaros susirinkime 1960 metų pabaigoje iš dialogo su Lietuva "visiškai išimti grynai politines problemas, nes mūsų tautai šiandien yra atimta galimybė šia prasme daryti bet kokius sprendimus, taip pat ir išeivijos įtaka Vakarų politikos kryptį nesanti efektinga". Iš čia - bendradarbiavimas "kultūrinėje plotmėje".

To savo siūlymo V. Trumpa iki šiol nepaneigė, atrodo, kad jo toliau užsispyręs laikosi, o į nurodymą, kad gali kilti klausimas, kuo toks siūlymas skiriasi nuo A. Šalčiaus pasiūlymo "sugyventi su tauta, kol kas nušaliai paliekant jos valstybingumo klausimus", ir kuo pagaliau tuodu abu pasiūlymai skiriasi nuo buvusio KGB viršininko okupuotoje Lietuvoje K. Liaudžio pasiūlymo užsienio lietuviams "bendradarbiauti su Tarybų Lietuva kultūros srityje", V. Trumpa

irgi nieko neatsakė ir nieko nepaiškinio.

Išryškėjęs pažiūros skirtumas liečia ne V. Trumpos optimizmą ar pesimizmą, bet mintį, kad jo siūlymą Santaros studentams ir ryšium su tuo Dirvoje pareikštą nusistatymą, kad "visa santykių su okupuota Tėvyne pynė sudaro neatskiriama visų lietuviškos politikos problemų dalį ir gali būti teisingai sprendžiama išsineinant visų pirma iš tautinio - politinio požiūrio, turint galvoje ir širdyje pirmoje eilėje pagrindinius lietuvių tautos ir jos politinės išeivijos uždavinius: kova už tautos išlikimą ir jos laisvę..."

Naujame Metmenų numeryje, jau ne 1957-58 ir ne 1960, o 1961 metais, V. Trumpa tarp kita ko rašo, jog jam atrodo, kad "pavojus Sovietų Sąjungos arba ir viso komunistinio pasaulio integralumui kyla ne iš buržuazinio nacionalizmo, kuris iš tikrųjų yra humaniškas, šviesus ir visų laisvės ir lygybės principais pagrįstas nacionalizmas, bet iš primityvaus biologinio nacionalizmo, kuris, sakydama, pasireiškia nenoru mokytis jokios svetimos (ir rusų) kalbos, nenoru mense ir literatūroje pripažinti jokios svetimos įtakos, kuris iš savo kalbos nori išbrukti visus skolinius, kuris tesiremia savo tautos ekonominio egoizmu, ir t.t."

"Sekant paskutinių kelerių metų Lietuvos gyvenimą, negalima nepastebėti," rašo toliau

• Britų parlamente kilo aštrus nepasitenkinimas Afrikoje važinėjančio JAV valst. pasekretoriaus G. Mennen Williams pareiškimais dėl Afrikos valstybių ateities. Eilė žemųjų Rūmų atstovų jį apkaltino kišimusi į britų afrikinę politiką ir reikalavo, kad premjeras Macmillanas į tai atkreiptų prez. Kennedžio dėmesį. Buvęs Michigano gubernatoriaus eilėje kalbų kartoją afrikiečių nacionalistų šūkius "Afrika afrikiečiams" ir panašius "provokacinius" išsireiškimus. Aštrios kritikos tie jo pareiškimai susilaukė ir amerikinėje spaudoje, kuri pastebi, kad Afrika nesąs Michiganas.

Solistė Monika Kripkauskienė, akomponuojant muz. Kučiūnui, išpildė meninę programą Vasario 16 minėjime Chicagoje.

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (50)

Mūro siena sugriuvo

Nepajėgdamas sugriebti aiškios minties, Kuzinas lipo į autobusą, o vėliau į traukinį. Jis girdėjo bėgiais riedančius ratus ir vis dėlto jų nesuvokė, jis važio ir važio, miegojo ir nemiegojo, matė veidus, tartum slystant jo žvilgsniui neįdomiu gamtovaizdžiu, žiūrėjo pro langą į tuštumą. Buvo naktis, buvo diena, ir vėl naktis ir diena, jam vistiek, kiek kartų, iki jis staiga pabudo, ir prieš jo akis stovėjo kalnų masyvas: "Karpatai!" Kaip potvynio bangą, jį užliejo mintys, daugybė jų, bet viena panašė į kitą, visos panašios į vieną, Kuzinas galvojo tik apie Iloną. Jis žiūrėjo pro langą ir matė mintimis ją stovinčią ant geležinkelio pylimo, mojuojančią nuo kalno, laukiančią slėnyje, einančią per slėnį, su kitu einančią per slėnį. Ne! Jis žiūrėjo į dangų. Traukinys važioavo greičiau ir greičiau, Ratai šėlo bėgiais. Mintys šėlo, vis vienu bėgiu, vis aplink vieną ašį, kaip traukinio ratai. Ir dangus buvo mėlynas, buvo tuščias, iki pasirodė debesys. Ir jis matė ją debesyje, debesyje gulinčią, plaukiančią, atsipalaidavusią nuo

žemės, debesų lovoje, baltoje lovoje, lignoninės lovoje. Ratai sudejavo, stabdžiai susigniaužė. Traukinys buvo įveikęs Beskidų perėją ir smarkiai žemėdamas, nėrė į slėnį, kuriame žėrėjo saulės nutvieksta Latoriza, Geležinkelio linija sekė upę. Iš pietų į slėnį ritosi stiprus, labai čaižus vėjas, plėšdamas nuo medžių žalius lapus, pešdamas žolę įstrižai puldamas traukinį. Jis tvojo Kuzinui į veidą pro atvirą langą, pagriebė jo plaukus, leido sekundę, gal net minutę, bet neilgiau užuosti Vengrijos vandeniu, pamažu slinko Latoriza į Bodrogą, Bodrogu į Vengriją ir tada į Teisą, kurį traukinys greičiau ir be vingių pasiekė prie sienos.

13:45 valandą Kuzinas atvyko į Budapesto vakarų stotį. Jis padavė lagaminą apsaugon ir paėmė taksį. Jau buvo besąkas: "Į Sucso gatvę", bet staiga susigriebė.

--Į sovietų komendantūrą.
--Tiek galite nueiti.
--Juk tai ketvirtis valandos pėsčiomis.

Šoferis pastūmė kepurę ant pakaušio ir staigiu truktelėjimu pajudėjo. Dideliu greičiu taksis šovė per miesto judėjimą. Vėl smūgis: daug raudonų vėliavų. Kuzinas išlipo.

--Prašau palaukti, aš greitai grįšiu.

--Penkios minutės.
--Galbūt dešimt, -- pasakė Kuzinas ir nemokėjo.

Komendantūroje jis padavė atostogų dokumentus ir sovietinį kelionės liudijimą. MVD karininkas tikrino dokumentus.

--Kada atvykote per sieną?
--Prieš porą valandų; antspaudas dar šviežias.
--Aš tik paklausiau; tovarišče, tamsta turite dar keturias dienas atstogų.

--Žinau.

Paėmęs vengriškąjį pasą, Kuzinas išėjo iš komendantūros kaip Kovacs.

--O dabar į Stalino gatvę 60.
--AVO centrinę, -- pridūrė šoferis.

Pėsčiai sustodinėjo ir stebėjo

taksį. Skoda lėkė, kaip vejama, gatvėmis, kiekviena proga taip staigiai stabdoma, kad net paslysdavo.

--Ar jūs visada taip važiuojate?

--Turite atleisti, dar neseniai važinėju.

--Ak, taip.

Plati šypsena pasirodė šoferio veide. Labai švelniai, labai tiksliai sustojo taksis ties Stalino gatvės 60ėjimu.

--Prašau vėl palaukti.

--Penkias minutes.

--Čia užtruks ilgiau.

--Čia visada ilgai trunka.

--Gali būti, -- pasakė Kuzinas, -- bet aš paskui norėčiau greit į Budą.

--Į Budą?

--Taip, aš gyvenuseniamestyje.

Visada gera žinoti, kur gyvena žmonės, turį reikalų su sovietų komendantūra ir AVO. Šoferis užsirūkė cigaretę. Kuzinas pasižiūrėjo į jį, paskui įžengė į pastatą ir nuėjo pas majorą Kuznecovą. Prieškambaryje sėdėjo civiliška apsiėmęs rusas. Kuzinas jį pažinojo.

--Prašau pranešti apie mano atvykimą majorui Kuznecovui.

--Majoras Kuznecovas perkeltas į kitą postą. Aš galiu apie tamstą pranešti majorui Dukalukui.

Perkeltas! Atrodo, kad daug "pilių" galėjo būti "perkelti" jo atostogų metu. Kuzinas greit apsigalvojo.

--Geriau aš ateisiu rytoj, drauge, o gal poryt, esu tik grįžęs iš kelionės.

Bet Kuzinas dar atsiėmė savo mėnesinę algą. Kai jis vėl lipo į taksį, šoferis teberūkė pirmąją cigaretę.

--O dabar į Budą?

--Taip, -- atsakė Kuzinas, -- nuvežkite mane į Kristinos Rata.

--Kuris numeris?

--Už Budos tunelio, kai tik atsiremsite į gatvę, aš išlipsiu. Motoras sužės. Šoferis užsitraukė kepurę ant kaktos ir vairavo automobilį korektiškai. Stalino Rate jis išmetė pro langą cigaretės nuorūką. Kuzinas žiūrėjo priekin. Abu bronziniai liūtai ant savo akmeninių pėdžių saugojo įvažiavimą Grandinių tiltan.

--Prašau važiuoti lėtai.

--Bet, tiesiog važiuojant, nieko negali atsitiikti.

--Ne dėlto.

Taksio veidrodyje šoferis stebėjo Kuzino veidą. Jo erzlumas nyko. Jis nekreipė dėmesio į piktą karinio autovežimo trimtavimą užpakalyje. Jis važioavo beveik žingsniu ir tik prieš Budos tunelį kiek greičiau. Gražą, kurio Kuzinas nenorėjo imti iš didelio banknoto, jis vėl susinervinęs atmetė. Bet tuo pat metu jis pasakė apie sunkių pinigų uždirbimą šiandien ir lengvai uždirbtus pinigus, kurie sunkiną kitų žmonių gyvenimą.

Kuzinas griebėsi cigarečių, palaukė, kol taksis dingo gatvės judėjime, pasisuko eiti ir nerūkė. Jis žiūrėjo priekin, paskendęs mintyse ir abejonėse. Mechanikškai dėliojo žingsnį po žingsnio. Kojos surado kelią, kaip sapne. Staiga po padais pajuto netašytų akmenų grindinį. Sucso gatvė.

Namo durys buvo atviros. Jos akys dar tebebuvo pripratusios prie ryškios dienos šviesos, jis beveik akiai perėjo prieangį, negalėjo įžiūrėti medinių laiptų, pagaliau juos rado ir nusukė į viršūnę. Jis pabeldė. Kambario durys atsivėrė. Jis stovėjo be žodžio ir turėjo žengti dar žingsnį, vienintelį žingsnį, kurio nepajėgė žengti ir Ilona, tartum durys juos staiga būtų perskyrusios mūro siena. Sekundžių įtampa, ir atsitiko stebuklas: mūras sugriuvo. Jie stovėjo tarpdury apsikabinę, nepajėgią atsipalaiduoti. Pasibučiavimas užliejo juos.

Ant stalo gulėjo suvyniotas rankšluostis ir maudymosi kostiumas. Pirkam lininiam maišely buvo pora smulkmenų, kurios reikalingos merginai, kai ji eina maudytis, be to, dvi knygos ir bonka su gerimu, bet tie dalykai iškilo aikštėn tik tada, kai jie buvo prie ežero.

(Bus daugiau)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

dovanos
* taupytojams *

SAUSIO IR VASARIO
MĖNESIAIS

PADEJUS \$500.00
AR DAUGIAU

KAS DU MĖN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

DARBO VALANDOS:

5 1/4% mokame už
legalias
taupmenas!

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

**MUTUAL FEDERAL BENDROVES
REKORDAS...**

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

Detroito skautų Baltijos ir Gabijos tuntų iškilmingoje sueigoje, skirtoj Vasario 16 paminėti, pask. Laurinavičienei įteikiamas skautų ordenas. Nuotraukoje iš kairės: Banionis, Montvidas, Baublys, Rastenytė, Laurinavičienė, Pečiurienė.

J. Gaižučio nuotrauka

IR TAIP BŪNA GYVENIME...

PHILADELPHIOS policininkas rašė pabaudas draudžiamose vietose pastatytiems automobiliams kai pasigirdo pro langą šauksmas, jog žmogus pateko į mašinos ratus. Policininkas, iškvietęs pagalbą, nuskubėjo gelbėti negalėjo rasti. Kai grįžo į gatvę tai jau visi automobiliai buvo dingę.

AUSTRALIJOJE vienas 80 metų senukas laimėjo loterijoje 280,000 dolerių. Bet senukas nusiskundė, jog nebeturįs ką daryti su pinigais, nes esąs per senas.

JAV Žemės Ūkio Departamentas paskelbė, jog 1960 metais kiekvienas amerikietis vidutiniškai sunaudojo 1,488 svarus maisto. Paskirai imant išeina: 414 svarų pieno produktų, 409 svarai vaisių ir daržovių, 108 svarai bulvių, 178 svarai mėsos ir žuvies, 146 svarai miltų, 108 sva-

Žmogus, kuris išgelbėjo..

(Atkelta iš 2 psl.)

dicinį liudijimą ir pasiuntė jį vokiečių gydytojui. Tame liudijime buvo sakoma, kad pacientas esąs reikalingas 10 dienų visiško poilsio, todėl prašoma atostogas prailginti dar savaitę.

Po to reikėjo rasti vietą, kurioje André ir Michelis galėtų ramiai ir saugiai dirbti. Tą problemą išsprendė pats André: vienas jo giminaitis turėjo tuščią namą Paryžiaus priemiestyje.

Čia juodu pradėjo darbą. Atsargumo sumetimais André savo užrašus buvo sutrumpinęs iki minimumo -- taip, kad pagautas galėtų aiškinti, jog tai studijų užrašai. Iš tų trupinių, Andrés atminties ir Michelio techninių žinių pagalba, jie turėjo atkurti bendrą planą.

Tai buvo gana sunkus uždavinys, ir jie neretai turėjo ištisas valandas sėdėti, bandydami suvesti galus su galais. Porą kartų André jau buvo praradęs viltis, bet Michelis nenusileido. Ir taip pamažu atsirado projektas, kuris tiksliai ir teisingais matavimais rodė visus įrengimus, kaip jie greta parodomieji ir trumpai paaiškinami. Iš tų duomenų pradėjo ryškėti, kad įrengimai bus naudojami "skrandančioms bomboms", kurios bus sumontuojamos vietoje ir šaudomos į Londoną.

Bendram vaizdui palaipsniui išryškėjant, André ir Michelis pasijuto, kaip archeologai, kurie patys vos begalėjo tikėti, kad jiems kantrybės dėka pasisekė pralaužti tokią svarbią paslaptį. Bet pergalei švęsti nebuvo laiko. Keturios atostogų dienos buvo jau pasibaigusios, o prailginimas dar nepatvirtintas. Michelis įsakė jaunuoliui jokių būdu nesirodyti iš namų, o pats dar tą patį vakarą išskubėjo į Šveicariją.

(Bus daugiau)

rai cukraus ir sirupo, 67 svarai sviesto, taukų ir alyvos, 41 svarai kiaušinių ir 17 svarų kavos, arbatos ir kakavos.

ŠI ŽIEMA New Yorko miestui nepagailėjo sniego. Dėl to turėjo vargo ir Broadway žvaigždės. Štai tipinga vienos dienos kelionė: Ethel Merman atvyko su gydytoju, važiuojančiu į ligoninę, Sir Lawrence Oliver atėjo pėsčias 32 blokus, Anthony Quinn atvažiavo su rūbų valytoju, Phil Silvers atvyko su laikraščių išvežiuotoju, Joan Plowright buvo laimingiausia -- ji atvyko su arkliu.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraitis į atstovę
**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

Atvykusius svečius į Clevelando skaučių tunto iškilmingą sueigą skautės T. Neimanaitė, S. Obelenytė ir G. Bačiulytė vaišino kava. J. Garlos nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Vyčiai, skautai ir ateitininkai drauge rengia šv. Kazimiero minėjimą, kuris įvyks kovo mėn. 5 d., sekmadienį. Minėjimas prasidės pamaldomis šv. Jurgio ir Nepaliaujamos Pagalbos lietuvių parapijų bažnyčiose. Organizacijos yra prašomos su vėliavomis dalyvauti Nepaliaujamos Pagalbos bažnyčioje per 10 val. šv. Mišias ir atvykti kiek anksčiau, kad būtų laiko susitvarkyti. Per pamaldas giedos Čiurlionio Ansamblio vyrų choras, vadovaujamas muz. Alf. Mikulskio. Šis choras pirmą kartą atliks naujai išmoktas komp. F. X. Gruberio šv. Mišias, kurių dalį yra jau giedojęs šv. Jono katedroje šiais metais minint 16 Vasario 43 m. sukaktį.

4 val. po pietų šv. Jurgio liet. parapijos salėje įvyks akademija, kurios programoje prof. dr. J. Jakšto pasakaita ir meninė dalis. Organizacijos ir vietos visuomenė kviečiama kuo skaitlingiausiai dalyvauti tiek pamaldose tiek ir akademijoje ir tuomi pagerbti mūsų Tėvynės Lietuvos globėją.

• Naujai išrinktieji Clevelando skyriaus Studentų Sąjungos valdybos nariai 1961-62 metams yra: pirminkininkas — Šarūnas Mašiotas, išdininkas — Jurgis Šenbergas, sekretorė — Nijolė Garlaitė, spaudos atstovė — Birutė Augustinavičiūtė.

Parengimų kalendorius

KOVO 12 D., Lietuvių salėje, KAZIUKO MUGE, rengiama Neringos Skaučių Tunto.

KOVO 18 D., Lietuvių Salėje, Vaidilos teatro premjera "Žmogus kurį užmušiau".

BALANDŽIO 8 D., Lietuvių salėje, Vysk. M. Valančiaus li-tuanistinės mokyklos vakaras

BALANDŽIO 9 D. (Atvelykyje) D. L. K. Birutės D-ja ruošia arbatėlę.

BALANDŽIO 15 D. Naujosios parapijos bažnytinio choro koncertas naujoje svetainėje.

BALANDŽIO 22 D. Korp! Neo Lithuania literatūrinis vakaras Lietuvių salėje.

BALANDŽIO 29 D., Slovenian Auditorium. Dirvos rengiamas jaunųjų talentų konkursas.

GEGUŽĖS 21 D., Aldonos Sternpužienės rečitalis Severance Chamber Hall.

LIEPOS 15 D. TĖVYNES GARSŲ radio vakaras Lake Shore Country Club.

RUGSĖJO 9 D., DLK Birutės Draugijos rengiamas tautos šventės minėjimas.

RUGSĖJO 23 D., Slovenian Auditorium, Dirvos 46 metų koncertas - balius.

DIRVAI AUKOJO

Prenumeratą pratęsdami, Dirvą aukomis parėmė:

B. Bernotas, Cleveland \$1.00
A. Dirgėla, Chicago 5.00
M. Janulevičius, Clev. 2.00
Dr. J. Juodikis, Chic. 5.00
F. Penkauskas, Clev. 2.00
A. Plytnikas, Chicago 2.00
A. Vagelis, Worcester 5.00
And. Mackevičius, Clev. 5.00
L. Surkevičius, Phila. 2.00
J. Gaudušas, Lincoln 2.00
J. Gaudušas, Detroit 2.00
V. Janušauskas,
Jacques Carties 1.00
P. Mačiulaitis,
Jaques Cartier 1.00
V. Šeštokas, L. Angeles 2.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

PARDUODAMAS NAMAS

Vienos šeimos, 6 miegamųjų. Dvi vonios. Pilnas rusys. Gaso šildymas. Parduoda savininkas. 1400 E. 49 St., tarp Superior ir St. Clair.
Šaukti: EX 1-2405 arba HE 2-1534

"Oh,
**HOME &
FLOWER
SHOW**
MARCH 4 thru 12
CLEVELAND
PUBLIC AUDITORIUM

THE WONDER OF COLOR!

New! THE ATOMIC GARDEN
New! TWO WALK-THRU HOMES

LAVISH
New! FLOWER DISPLAYS

plus 250 EXHIBITS & DISPLAYS

9 DAYS—Including TWO Saturdays & Sundays! Admission
March 4... 1 p.m. to 10:30 p.m.
SHOW HOURS: Daily 11 a.m. to 10:30 p.m.
March 12... 11 a.m. to 8:30 p.m.
CTS Loop Bus Service to Show and City Parking. **\$1.**

Grupė lietuvių, besimokančių Clevelando St. Joseph High School, pietų pertraukos metu surengė mažą Vasario 16 minėjimą, pasi-puošdami tautiniais kaspinėliais ir prie užkandžių stalo pasikviesdami mokytoją. Nuotraukoje iš kairės: A. Rukšėnas, M. Rinkus, moky-t. J. Cullen, J. Duleba, K. Gaižutis ir E. Schober.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: MAIN 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 — Peninsula.

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str. Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas. Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas, gerai išbaigtas — garantuotas dažymas. P r a n o G r i g o n i o priežiūroj.

Vasario mėn. visi klientai gauna didelę nuolaidą. Pasinaudokit proga ir pigiai susitaisykit savo mašiną.

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• **Vaclovas Filipavičius**, Lietuvoj buvęs sklandymo instruktočius, Kanadoje aukštais pažymiais baigė Montrealio valdinę aviacijos mokyklą ir greit pradės dirbti Sabina lėktuvų bendrovėje. Toje pačioje mokykloje lankūnų profesijos siekia ir dar du lietuviai: Šukevičius iš Toronto ir Lapšys iš Hamiltono.

• **Bostono Lietuvių Piliiečių Draugija** praėjusiais metais padarė apyvartos \$120.-915.00. Gryno pelno turėta \$12,254.00. Daugiausia pajamų — \$100,651 davė baras. Draugijos visas turtas siekia \$327.994.

KAZIMIERA KLIMIENĖ, veikli Lindeno apylinkės lietuvė, sunkios ligos išvarginta, mirė sausio 28 d. ir buvo palaidota šv. Gertrudos kapinėse. Velionė aktyviai veikė Lindeno lietuvių organizacijose, rinko aukas reikalingiems paramos, rengdavo po būvius ir išaugino šeimą lietuviškoje dvasioj, palikdama neišdildomą atmintį - paminklą ilgiems laikams, rodydama pavyzdį likusiems lietuviams. Su prisilėgtomis širdimis ją palydėjo amžino poilsio vietą gausus būrys giminių, draugų ir pažįstamų. Ši mirtis buvo didelis smūgis jos vyrui Mikui Klimui, ALTS-gos Elizabetho skyriaus išdinin-kui, ir visai šeimai: dukteriai, sūnui, žentui ir anūkams.

• **Mirusio adv. Juozo Bataičio** archyvinę medžiagą, knygas, rankraščius ir korespondenciją perima Dr. A. Gerutis.

• **Latvių laikraštis LAIKS**, išeinąs New Yorke, vasario 15 d. numeryje prisiminė mirusį SLA sekretorių Dr. M. Viniką.

• **Būrelis ginklo draugų**, gyvenančių Detroite, Petro Rūko broliui Juozui Vilniuje mirus, vietoj užuojautos jam užsakė 1961 metams Dirvą.

• **Dail. A. Tamošaitienė** ir šiais metais pakviesta dalyvauti Kanados Kingston Dailės Draugijos parodoje, įvykstančioje Queens universiteto meno galerijoje.

• **Petras Mačiulaitis**, iš Bloomfield, N. J., mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

BOSTONE MIRĖ INŽ. VLADAS ADOMAVIČIUS

Ilgesnį laiką sunkiai sirgęs, vasario 18 d. Bostone mirė inž. Vladas Adomavičius. Velionis buvo veiklus ir žinomas Bostono Liet. Bendruomenės narys. Jis priklausė ALIAS skyriui, visą laiką aktyviai dalyvavo Kultūros Klube veikloj, lankė ir rėmė kultūrinius su-batvakarius.

Inž. Vl. Adomavičius daug rašė JAV liet. periodikoj, daugiausia kultūrinėmis temomis, buvo artimas Dirvos bendradarbis. Bostono liet. parengimuose dažnai pasireiškėdavo kaip pianistas, akomponuodamas savo žmonai dainininkei, nes, greta inžinerijos Vytauto D. Universitete, jis ir muziką studijavo.

Giliam liūdesy ir sielvarte velionis inž. Vladas paliko žmoną, motiną ir tėvą, buv. Lietuvos Vyr. Tribunolo teisėją, jau peržengusį 80 metų amžiaus.

"PENKIŲ STULPŲ" PREMIJERA NEW YORKE KOVO 5 D.

A. Landsbergio dramos "Five Posts in the Market Place" premjera įvyks kovo 5 d. (sekmadienį), 8:30 val., "Gate" teatre. Dramos repeticijos jau įpusėję.

"Five Posts" režisuoja Sydney Walters, žinomas "Me, Candide", "Third Best Sport" ir kitais pastatytais Broadwayje. Dramos "producer" yra Rhett Cone, šiuo metu atstovaujama New Yorke BVeckett'o veikalu "Krapp's Last Tape".

Aktorių kolektyvą sudaro vien profesionalai. Antaro rolėje pasirodys Philip Abbot, vaidinęs daugelyje filmų, Broadwayaus veikalu, ir nuolat matomas televizijoje. Barbara Ames (Aldona) neseniai turėjo vieną svarbiųjų rolių Čechovo "Trijose Seseryse", o Sheila Copelan (Grażina) ką tik baigė gastroles dramos "Two for the Seesaw" pagrin diniame vaidmenyje. Lietuviams gerai žinomas J. Boley-Bolevičius, dabar matomas ekrane filme "Butterfield 8", vaidins Tardytoją.

"Five Posts" bus ketvirtasis "Gate" repertuarinės grupės pastatymas šį sezoną.

Kas Dirvos neskaito - daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Inž. VLADUI ADOMAVIČIUI,

Dirvos artimam bendradarbiui ir rėmėjui Bostone mirus, giliai užjaučiame jo mielą ponį, tėvus ir kitus artimuosius

Dirvos redakcija

Dainavos ansamblio choras, diriguojamas A. Šimkaus, išpildęs meninę programą Vasario 16 minėjime Chicagoje.

VASARIO 16 MINĖJIMAS CHICAGOJE

Vasario mėnuo Chicagoje slenka 43-jų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktuvių minėjimo ženkle. Tačiau, čia tenoriu pabrėžti tik apie Chicago Lietuvos Tarybos Vasario 16-tosios minėjimą, kuris pradėtas vasario 16-tą dieną puošniame Bismarko viešbutyje, kur begražaus būrio lietuvių visuomenės elito, dalyvavo net 72 užsienio konsulatų konsulai ir įvairių rangų kiti pareigūnai ir didžiosios Chicago mėras.

Vasario 18-tą, dalyvaujant būriui organizacijų atstovų-ių ir aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokiniams su mokytojais ir direktore priešakyje, paminklo žuvusiems papėdėje padėta vainikas žuvusiems už Lietuvos laisvę pagerbti. Kai žuvusiųjų pagerbimo dalyvių mintys drauge su aukuro dūmais kilo į Viešpaties sostą, dr. A. Verbickas tarė rimtą, griaudų žodį, po kurio visi dalyviai, muzikui Faustui Stroliai akordeonu pritariant, sugiedojo Tautos Himną.

Vasario 19-tą po įspūdingų šv. Kryžiaus bažnyčioje pamaldų ir vyskupo Brizgio pamokslų, minėjimas buvo tęsiamas Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, kur su skaitlingomis lietuvių organizacijomis dalyvavo ir Dariaus - Girėno posto veteranai. Beveik punktučiai 2-rą valandą organizacijų vėliavos užėmė savo vietas ir dr. Verbickas pakvietė solistę Kripkauskienę sugiedoti J. A. V-bių Himną, po kurio buvo giedama Lietuvos Himnas. Po jautrių -- patriotinių invokacijų, kurias atkalbėjo kat. kun. Vyšniauskas ir evang. kun. dr. Kavolis, dr. A. Verbickas, tarė trumpą, bet svarų įžangos žodį, pabrėždamas, kad šia proga pagerbiame gyvuosius ir žuvusius Lietuvos didvyrius kad dideliu pasišventimu ir pasiryžimu privalome kovoti ir aukotis, kad Lietuva vėl būtų laisva ir nepriklausoma.

Nepriklausomybės paskelbimo aktą perskaitė savanoris - kūrėjas K. Petrauskas.

Lietuvos konsulas Dr. Daudžvartis, savo trumpoje kalboje priminė, kad lygiai prieš 100-tą metų Rusijos caras buvo panaikinęs Lietuvos baudžiavą. Mūsų protėviams išsipirktinai buvo duota po sklypą žemės, kurią 1940-ais metais žiaurusis okupantas --bolševikas, klasta ir smurtu įsibrovęs mūsų žemėn, visus mūsų turtus pagrobė ir įsteigė mums daug žiauresnę vergiją, negu anais caro -- despoto okupacijos laikais kentėjo mūsų seneliai.

Alto vicepirmininkas inž. E. Bartkus, savo trumpoje kalboje peržvelgė mūsų tautos istoriją, kurios raidoje ne vien tik saulėtėkų būta. Buvę ir saulėlydžių, vieną kurių mūsų tauta skaudžiai pergyvena dabar. Tačiau, nenusiminti bei beviltiškai nuleisti rankas, bet ryžtis dirbti visuose tautos gelbėjimo srityse ir kovoti, nes tik ryžtu, darbu ir kova galime grąžinti Tėvynei laisvę ir nepriklausomybę.

Dr. S. Biežio, auditorijai pristatytas kongresmanas dr. Walter J. Judd, susirinkusiųjų buvo sutiktas audringomis ovacijomis. Dr. Walter J. Judd, pasirodė, vienas geriausiųjų iki šiol Chicagoje Lietuvos nepriklausomybės minėjimuose dalyvavusių kalbėtojų.

Virš 45-ių minučių trukusioje

Dailininkė Dalia Verbickaitė, praeitais metais labai sėkmingai baigusį Industrial Design kursą Illinois universitete ir šiuo metu dirbanti vienoje didelėje žaislų projektavimo įmonėje, nemokamai buvo išdekoravusi sceną Vasario 16 minėjimui Chicagoje.

kalboje, jis gyvai ir nuotaikingai peržvelgė JAV-bių santykius su Sovietų Rusija politika. Jis pabrėžė, jog Amerika jau gerai pažinusi bolševikų tikslus, kad JAV - bės esančios bolševikų taikinos numeris 1.

Pažymėtina, jog kiekvienas kalbėjusiųjų priminė, jog bolševikai veikia į naująjį Brazilijos Prezidentą, kad Lietuvos vardas būtų išbrauktas iš nepriklausomų valstybių sąrašų, kad jos atstovybė būtų panaikinta, kad jos dabartinis statusas būtų anuliuotas. Minėjimo dalyviai kalbėjusiųjų taip buvo paveikti, kad pamėnė visas buvusias Tarybos paruoštas specialius laiškus Brazilijos prezidentui rašyti blankas, kurių buvo paruošta gana daug. Būtų labai miela, kad jos visos būtų pasirašytos ir išsiųstos adresatui.

Jaudinančiai veikė minėjimo dalyvius vaizdas, kaip kan. Za-

karauko vadovaujamos Lituanistinės mokyklos 10-ies vaikų delegacija, Lietuvos laisvinimo reikalams Tarybos pirmininkui Dr. A. Verbickui įteikė, jų pačių suaukotą 105 dolerių auką, o viena jų, Noruštė, visų vardu pasakė: "Nors mes nesame matę Lietuvos, bet mylime ją ir jos išlaisvinimui mieliai aukojame". Po to, prof. Balys Vitkus, d-rui A. Verbickui įteikė 1,188.13 dolerių auką, kurią suaukoję Chicago ateitininkų sendraugiai.

Po tyjaudinančių momentų, kuriuos susirinkusieji palydėjo plojimais, Chicago lietuvių tarybos narys, rezoliucijų komisijos p-kas, teisininkas A. Repšys perskaitė paruoštas rezoliucijas JAV-bių ir Brazilijos prezidentams. Rezoliucijoje Brazilijos prezidentui prašoma:

1. Nepripažinti Sovietų Rusijos okupacijos Lietuvoje;
2. Tęsti suverenines Lietuvos Respublikos atstovybės ir

konsulatų Brazilijoje pilno statuso pripažinimą;

3. Padėti Lietuviai tautai, kaip ir kitoms laisvės siekiančioms tautoms, išsivaduoti iš Sovietų Rusijos naujųjų laikų žiauriausiojo kolonializmo vergijos.

Oficialioji minėjimo dalis baigta priėmus pasiūlymą pasiųsti padėkas: JAV-bių Prezidentui, Valstybės Sekretoriui, Illinois valstijos gubernatoriui ir Chicagos miesto merui. Visos rezoliucijos ir padėkos tekstai buvo vienbalsiai priimti ir jas skaičiusiam smagiai paplota.

Po 15-os minučių pertraukos buvo vykdoma meninė programos dalis, kuri buvo trumpa, bet gera Sol. J. Vaznelis padainavo: Mano gimtinė (S. Šimkaus); Nejaugė, o Dieve (V. Jakubėno); Žaliojo lankelio (J. Tallat-Kelpšos); sol. M. Kripkauskienė atliko: Toli, toli nuo Lietuvos (A. Vanagaičio); Kur bakužė samanota (S. Šimkaus) ir Lakštingalos giesmę (V. Kuprevičiaus).

Dainavos Ansamblio, diriguojamas A. Šimkaus padainavo Ap-saugok Aukščiausias (C. Sasnauskos); Siūbau lingau paukštų-žėliai (J. Zdaniaus) ir Lietuviais esame mes gimę (S. Šimkaus). Visiems akomponavo muz. A. Kučiūnas.

Pabaigos žodį susirinkusiems vėl tarė dr. A. Verbickas.

Paminėtina, jog salės scena buvo įspūdingai dekoruota efektingai apšviesta Vytimi. Dekoracijos ir dekoravimas kasmet Tarybai kainavusios pinigų, šiemet buvo paaugotos jaunos menininkės Dalios Verbickaitės, dr. A. Verbicko dukters, kuri 1960 metais sėkmingai baigė industri-nio meno studijas Illinois Universitete.

Erdvi salė buvo pilnutėlė žmonių. Minėjimo programa ir jos atlikimu visi dalyviai buvo patenkinti, nes minėjimas atliktas be ilgų nereikšmingų kalbų ir rekordinių greičių. Užtuko neilgiau 3-jų valandų. Žmonės neišvargo. Meninei programos daliai vadovavo Tarybos narys inž. V. Mažeika.

Aukų Lietuvos bylai vestigauta: 5,723.95 doleriai, t. y. kiek mažiau negu praėjusiais metais, nors žmonių minėjime dalyvavo apie 1400, t. y. daugiau negu praėjusiais metais. Šį nemielą faktą aiškinama tuo, kad apie 50% aukų-vokų buvo paduota tik su vienu doleriu. Dauguma vokų net be aukotojų parašų. Matoma, dolerio aukotojai varžėsi pateikti savo pavardę. Kaip tatau aiškinti? Nesinorėtų tikėti, kad mes, lietuviai, medžiaginai kildami dvasiniai smunkame.

Baigiant šia apžvalgėlę, tenka pasakyti, kad jei visas Vasario 16-tosios minėjimas taip sklandžiai ir gražiai pravestas --nuopelnas priklauso Chicago Lietuvos Tarybos pirmininkui Dr. A. Verbickui. Jeigu, saky-tume, pirmasis etapas -- konsuliarinis rautas ne tiesioginiai jo rengtas, bet juk jis pirmutinis ėmėsi nedėkingos akcijos, turėdamas net su pačia Taryba darbo, kol pavyko šiek tiek lėšų tam tikslui parūpinti. Paskutini-ji du etapai -- grynai jo rūpesčiu ir darbu taip sėkmingai atlikta.

Chicago visuomenė didžiuojasi turėdama tokių veiklių ir rūpestingų visuomenės veikėjų. Žinoma, kiekvienas Tarybos narys atliko savo pareigą, kuri jam pirmininko buvo pavesta, bet kaip sakoma "siuvėjui grivina, o kirpėjui rublis".

Kaipas Uoginius.

Dalis publikos Vasario 16 minėjime Chicagoje.